

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu

twitter.com/turkiskonf

www.turkis.org.tr

26 Haziran 2020

HAZİRAN 2020 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ YILLIK GIDA ENFLASYONU DÜŞMÜYOR!..
- ✓ MUTFAK ENFLASYONUNDA ARTIŞ ORANI ON İKİ AYLIK YÜZDE 17,60 OLDU.
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 2.431 TL, YOKSULLUK SINIRI 7.919 TL
- ✓ BİR ÇALIŞANIN AYLIK YAŞAM MALİYETİ TUTARI 2.952 TL

TÜRK-İŞ (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) çalışanların geçim şartlarını otuz üç yıldan bu yana aralıksız olarak her ay düzenli olarak yaptığı **"açlık ve yoksulluk sınırı"** araştırmasıyla ortaya koymaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırmasının 2020 Haziran ayı sonucuna göre:

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 2.431,08 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 7.918,82 TL,
- Bekar bir çalışanın **'yaşama maliyeti'** ise aylık 2.952,41TL olarak hesaplandı.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Haziran 2019	Aralık 2019	Mayıs 2020	Haziran 2020
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	575,76	596,19	669,22	667,25
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	478,16	495,64	563,43	561,14
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	612,42	643,28	720,21	718,97
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	400,82	427,59	485,39	483,72
Açlık Sınırı	2.067,17	2.162,70	2.438,24	2.431,08
Yoksulluk Sınırı	6.733,44	7.044,62	7.942,17	7.918,82

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

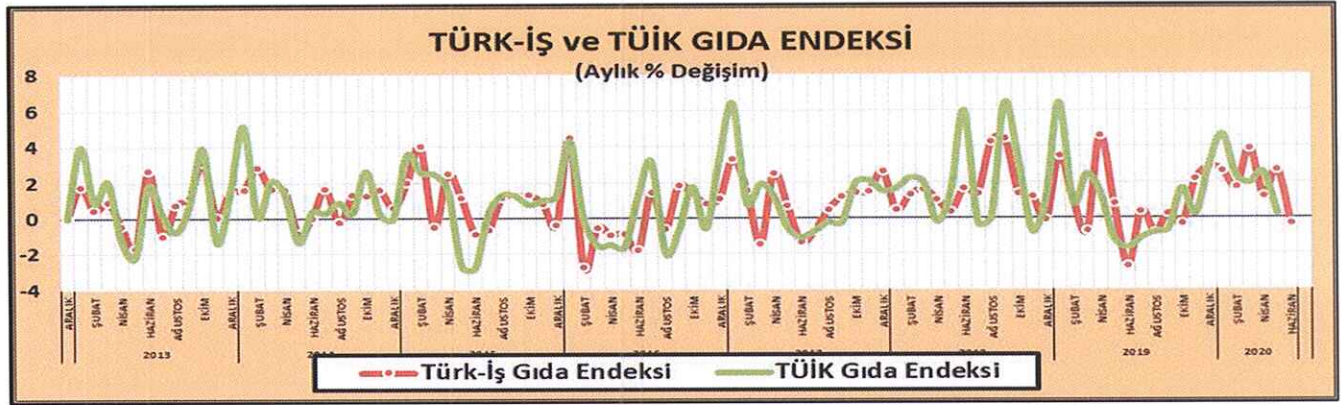
Ücretli çalışanları karşı karşıya kaldığı geçim şartları, elde edilen gelirin yetersizliği nedeniyle her geçen gün giderek ağırlaşmaktadır.

Küresel salgın Covid-19 döneminde; ülkemizde çoğu küçük ve orta ölçekli iş yerlerinin üretimlerine ara vermesi veya kapanması, işçilerin işsiz kalmasına, büyük bir bölümünün ücretsiz izine çıkarılmasına veya kısa süreli çalışmalarına neden olmuştur. Ücretli olarak çalışanlar bakımından, değil birikimlerinin olması, değil birikimlerinin olması, ihtiyaçlarının çoğu için borçlanarak geçimlerini sürdürmek durumuyla karşı karşıyadır.

Bu dönemde, ücretsiz izne çıkarılan işçilere sağlanan nakdi ücret desteği günlük 39,24 TL tutarında, net aylık asgari ücretin yarısından azdır. Aynı şekilde kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilen işçilerin en düşük aylık gelirleri asgari ücretin yüzde 60'ı oranındadır. İşsizlik sigortası kapsamında olan işçilerin en düşük gelirleri ise asgari ücretin yüzde 40'ı düzeyindedir. Buna karşılık net asgari ücret net 77,49 TL/Gün (aylık net 2.324,70 TL) olarak bu yılın sonuna kadar geçerlidir. Bu veriler çalışanların ekonomik durumunu ortaya koymaktadır. Yürürlükteki asgari ücret, dört kişilik bir ailenin zorunlu gıda harcaması tutarı olan açlık sınırının bile altındadır.

Dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması (mutfak masrafı) tutarı yılın ilk yarısında önceki yılsonuna göre 268 TL, temel ihtiyaçlar için yapılması gereken toplam harcama ise 874 TL artış göstermiştir. Son bir yıl itibariyle bakıldığında, ortaya çıkan ek harcama gereği gıda için 364 TL, toplam hanehalkı harcaması için 1.185 TL'dir.

TÜRK-İŞ tarafından hesaplanan gıda endeksi ile TÜİK tarafından hesaplanan gıda fiyatları endeksindeki aylık değişim aşağıdaki şekilde yer almaktadır. Görüldüğü gibi gıda fiyatlarındaki değişimin yönü ve hızı birbirine paralel bir gelişim göstermekte ve son aylarda yükselme eğilimindedir.

TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim 2020 Haziran ayı itibariyle şu şekilde olmuştur:

- Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 0,29 oranında geriledi.
- Yılın **ilk yarısı itibariyle** fiyatlardaki artış yüzde 12,41 oranında oldu.
- Gıda enflasyonunda **son on iki ay itibariyle artış oranı** yüzde 17,60 oldu.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 12,68 olarak hesaplandı.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

	Haziran 2017	Haziran 2018	Haziran 2019	Haziran 2020
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-1,33	1,67	-2,67	-0,29
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,32	6,61	6,49	12,41
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	11,71	13,66	20,58	17,60
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	5,03	10,65	22,64	12,68

2020 Haziran ayı itibariyle TÜRK-İŞ hesaplamasına temel alınan gıda ürünlerinin fiyatlarında gözlenen değişim şu şekilde olmuştur:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; peynir fiyatı artmış, süt ve yoğurt fiyatı ise aynı kalmıştır. Geçen aylarda da belirtildiği üzere bu gruptaki ürünlerin marka çeşitliliği marketlerde giderek azalmaktadır. Peynir kutuları da ağırlıklı olarak bir kilogram yerine 800 veya 900 gram olmuştur. Süt fiyatları marketlere göre önemli fiyat farklılığı göstermektedir.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; et ve tavuk ile sakatat (dana ciğerdeki artış hariç) ürün fiyatları bu ay yine genel olarak değişmedi. Ancak bazı marketlerde kuşbaşı etin fiyatı artarken kıyma et ürünlerinde indirim yapıldığı görüldü. Av mevsiminin sona ermesiyle, açık kalan balıkçılarda ağırlıklı olarak kültür balıkları yer aldı ve fiyatı aynı kaldı. Yumurta fiyatı geriledi. Bakliyat ürünlerinden (kuru fasulye, kırmızı-yeşil mercimek, nohut, barbunya vb.) yeşil mercimekte -düşük de olsa- fiyat artışı oldu. Bakliyat grubunda her zaman dikkati çeken husus; çoğu marketin kendi markalarıyla satış yapması ve bunların fiyatlarının markalı ürünlere göre daha düşük olmasıdır.
- Sebze-meyve ortalama fiyatı, meyve fiyatlarındaki artışa bağlı olarak bu ay biraz daha yükseldi. Sebze-meyve ortalama kilogram fiyatı bu ay 8,45 TL (geçen ay 8,36 TL) oldu. Sebze ortalama kilogram fiyatı bu ay geriledi ve 6,97 TL olarak hesaplandı (geçen ay 7,26 TL). Meyve fiyatındaki artış bu ay düşük de olsa devam ederek ortalamada 10,73 TL'ye yükseldi (geçen ay 10,67 TL).

Hesaplama bu ay 17 sebze ve 11 meyve olmak üzere toplamda yine 28 ürün dikkate alındı. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazarda yaygın bulunan mevsim ürünleri esas alındı. Araştırmada ürünlerin tek tek ağırlığı yerine harcama sepetindeki meyve-sebze tüketiminin toplam miktarından hareket edildi.

- Ekmek, pirinç, un, makarna, bulgur, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bu ay önemli bir fiyat değişikliği tespit edilmedi.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı zeytinyağı, ayçiçeği yağı ve margarin fiyatında bu ay önemli bir değişiklik olmadı. Açık satılan siyah ve yeşil zeytinden siyah zeytinin ortalama fiyatı yükseldi. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb.) ürünlerinin fiyatı zam gördü. Baharat ürünlerinin (kimyon, nane, karabiber vb.) fiyatı aynı kaldı. Çay ile ıhlamur fiyatı yine değişmedi. Bal, reçel, pekmez, şeker, tuz ve salça fiyatı da aynı kaldı.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, elde edilen gelir birden fazla kişinin geçimini karşılayamamakta, kişi başına "insanca geçim için" yapılması gereken harcama tutarı yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplama temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat, gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan **"öncü gösterge"** niteliğini de taşımaktadır.